

T.C
DEVLET BAKANI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SÜRELİDİR

Sayı : B.02.0.001/ 18 4
Konu: Soru Önergesi

15 Mart 2010

7/12936

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 09.03.2010 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/12936-20766/43389 sayılı yazınız.

Kütahya Milletvekili Sn. Alim IŞIK'ın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği 7/12936 sayılı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

Ek-1 adet soru önergesi cevabı

DAĞITIM:

Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğüne

KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SN. PROF. DR. ALİM İŞİK'IN
7/12936 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI

Yolsuzluk, devletin gücünün ve kaynaklarının kişisel çıkar ve amaçlar için kullanılarak menfaat elde edilmesidir. Yolsuzluk suçları, ekonomik düzenin ihlal edilmesine, gereksiz kamu harcama ve yatırımlarına, rekabetin zedelenmesine, üretimin düşmesine, gelir dağılımının bozulmasına ve ahlaki değerlerin kaybolmasına sebep olmaktadır. Kamu otoritesini sarsan bu durum aynı zamanda toplumu sosyal, siyasi ve ekonomik yönden olumsuz etkiler. Yolsuzluk suçlarının artması, toplumsal normların, toplumsal güven, yardımlaşma ve dayanışmanın azalmasına, bireylerarası ilişkilerin zayıflamasına ve doğru-yanlış, iyi-kötü gibi değer yargılarının değişmesine neden olmaktadır.

58. Hükümetin Acil Eylem Planı, 58, 59, ve 60. Hükümet Programları ile 9'uncu Kalkınma Planında yolsuzluklarla etkin mücadele öncelikli alanlardan birisi olarak belirlenmiştir. 12 Ekim 2006 tarihli ve 2006/32 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile; Türkiye'de Saydamlığın Artırılması ve Kamu'da Etkin Yönetimin Güçlendirilmesi amacıyla, Avrupa Birliği ile yürütülmekte olan müzakereler kapsamındaki 23. fasıl gerekleri de dikkate alınarak, Yolsuzlukla Mücadele Stratejisi hazırlanmıştır.

"İstikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen, AB'ye üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye" vizyonu ile hazırlanan ve 2007-2013 dönemini kapsayan Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda da kamu yönetiminde ve hizmet sunumunda etkinlik, verimlilik ve şeffaflık önemli konulardan birisi olarak değerlendirilmiştir. "Kamu Hizmetlerinde Kalitenin ve Etkinliğin Artırılması"nın da içinde yer aldığı 5 adet gelişme eksenini içeren Plan'ın temel ilkeleri arasında yer alan "İnsan Odaklı Yönetim Anlayışı", "etkin bir kamu yönetimi", "şeffaflık, hesap verebilirlik, katılımcılık, verimlilik ve vatandaş memnuniyeti" vurguları bu önemin göstergeleridir.

Akaryakıt kaçakçılığı ile mücadele kapsamında yürürlüğe konulan ulusal marker uygulaması, e-devlet uygulamalı, suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesine ilişkin çalışmalar, kamu yönetiminde saydamlık ekseninde yürütülen çalışmalar, idare yüklenim ve kırtasiyeciliğin azaltılması, mevzuatın basitleştirilmesi ile yerli ve yabancı yatırımcılar açısından yatırım ortamının iyileştirilmesine ilişkin son dönemde yürütülen çalışmalar, Kalkınma Planında tanımlanan vizyon ve temel ilkelere uyum açısından oldukça önem arz etmektedir.

Yolsuzlukların önlenmesi ve caydırıcılığın artırılması çerçevesinde son dönemde yürürlüğe giren yasal düzenlemelerden bazıları şunlardır:

- Bilgi Edinme Hakkı Kanunu,
- Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulmasına İlişkin Kanun,
- Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu,
- Kamu İhale Kanunu,
- Bankalar Kanunu ve Bazı Kanunlardan Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun,
- Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu,
- Türk Ceza Kanunu,
- 5918 Sayılı Türk Ceza Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun,

- Ceza Muhakemeleri Kanunu,
- Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları İle İlişkilerine Dair Kanun,
- Petrol Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun,

Küreselleşen piyasalar ve bilgi teknolojilerindeki yeniliklerin suç ve suçlu tanımını değiştirdiği, suçlularla ve yolsuzlukla mücadeleyi daha çetin hale getirdiği de bir gerçektir. Bu kapsamda, ülke tecrübelerinin paylaşımı ile ikili teknik ve adli işbirliği büyük önem taşımaktadır. Yolsuzluk suçları ile mücadele kapsamında ülkemiz tarafından son dönemde imzalanan bazı sözleşme ve uygulamalara ilişkin özet bilgiler şöyledir.

- Türkiye, Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Medeni Hukuk ve Yolsuzluğa Karşı Ceza Hukuku Sözleşmelerini Sırası İle 2003 ve 2004 yıllarında onaylanmıştır.
- Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Devletler Topluluğunun (GRECO) 1 Ocak 2004 tarihinden itibaren üyesidir.
- Avrupa Konseyinin 141 numaralı Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi ve Bunlara El Konulması Sözleşmesini 16.06.2004 tarihinde onaylanmıştır.
- OECD Uluslar arası Ticari İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Verilen Rüşvetin Önlenmesi Sözleşmesini 1 Şubat 2003 tarihinde onaylanmıştır.
- 2 Şubat 2003 tarihli ve 4782 sayılı Uluslar arası Ticari İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Rüşvet Verilmesinin Önlenmesi için Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun İle İç Hukukumuz anılan OECD sözleşmesi ile uyumlu hale getirilmiştir.
- Birleşmiş Milletler Sınır Aşan Örgütlü Suçlarla Mücadele Sözleşmesini 25.03.2003 tarihinde onaylanmıştır.
- "Hukuki ve Ticari Konularda Yabancı Ülkelerde Gelir Sağlanması Hakkında Sözleşme" 07.04.2004 tarihinde kabul edilmiştir.
- Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi 18 Mayıs 2006 tarihinde onaylanmıştır.
- 5 Şubat 2007 tarihli ve 2007/11611 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki 2005 yılı programına ilişkin finansman anlaşması uyarınca, Avrupa Sahtecilikle Mücadele Birimi'nin (OLAF) AB'den sağlanan fonlarla finanse edilen projelerle ilgili olarak denetim ve kontrol yapmasını kabul etmiş; 2006/32 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile Başbakanlık Teftiş Kurulu Avrupa Sahtecilikle Mücadele Ofisi (OLAF)'ın ülkemizdeki muhatap kuruluş olarak belirlenmiştir. 2009/19 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile de Başbakanlık Teftiş Kurulu'nun Avrupa Birliğinden sağlanan mali kaynakların kullanımıyla ilgili usulsüzlükler ve suistimaller konusunda yapılacak inceleme ve soruşturmalarda Yolsuzlukla Mücadele Koordinasyon Birimi (AFCOS) olarak görev yapması uygun görülmüştür.

Yukarıda bahsedilen düzenlemeler, çalışmalar ve uluslararası işbirliğine ilişkin uygulamalar neticesinde, ülkemizin yolsuzlukla mücadele alanında önemli ilerlemeler kaydettiği ve bu ilerlemelerin yolsuzlukla ilgili değerlendirmeler yapan uluslar arası kuruluşların çalışmalarına da yansıdığı görülmektedir. Uluslar arası Saydamlık Örgütü tarafından yayınlanan Yolsuzluk Algılama Endeksinde ve Dünya Bankası tarafından yayınlanan Yolsuzluğun Denetimi Endeksinde ülkemizin son altı yıla ait performansı aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo-1- Uluslar arası saydamlık örgütü yolsuzluk algılama verileri:
(0 puan yolsuzluğun en çok, 10 puan yolsuzluğu hiç olmadığı anlamına gelmektedir.)

Yıllar	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Türkiye'nin Puanı	3.1	3.2	3.5	3.8	4.1	4.6
Türkiye'nin sırası/Toplam Ülke Sayısı	77/133	77/146	65/159	60/163	64/179	58/180

Dünya Bankası tarafından yayınlanan yolsuzluğun kontrolü endeksinde Ülkemize verilen puanlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo-2- Dünya Banası tarafından yayınlanmış yolsuzluğun denetimi endeksi:

(-2,5 puan yolsuzluğun en çok, 2,5 puan yolsuzluğun hiç olmadığı anlamına gelmektedir.)

Yıllar	2003	2004	2005	2006	2007
Türkiye'nin Puanı	-0,24	-0,16	-0,05	+0,02	+0,04

Global Dürüstlük Örgütü tarafından hazırlanmış olan 2007 yılı raporunda da ülkemizin yolsuzlukla mücadelede; mevzuatta 100 üzerinden 83, yasaların uygulanmasının etkinliğine 60, ortalamada ise ülkemizin yolsuzlukla mücadele yapısına 100 üzerinden 72 puan verilmiştir.

Alınan mesafe, yolsuzlukla mücadelede siyasi kararlılık ve sahiplenmenin önemine işaret etmektedir.